



## Vasalemma Põhikooli õppekava



# SISUKORD

ÜLDSÄTTED .....	3
§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus .....	3
1. jagu. Kooli väärtused ja eripära ning kooli õppe- ja kasvatusesmärgid .....	4
§ 2. Kooli väärtused ja eripära .....	4
§ 3. Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid .....	5
§ 4. Põhikooli eesmärgid.....	6
§ 5. Pädevused .....	7
§ 6. Õppimise käsitus .....	8
§ 7. Õpikeskkond .....	10
§ 8. I kooliastmes taotletavad pädevused.....	11
§ 9. Õppe ja kasvatus rõhuasetused I kooliastme.....	12
§ 10. II kooliastme pädevused .....	13
§ 11. Õppe ja kasvatus rõhuasetused II kooliastmes.....	14
§ 12. III kooliastme pädevused .....	15
§ 13. Õppe ja kasvatus rõhuasetused III kooliastmes .....	17
2. jagu. Kooli õppekorraldus .....	18
§ 14. Õppe ja kasvatus korraldus .....	18
§ 15. Õppe ja kasvatus ajakasutus.....	19
§ 16. Kohustuslikud ja valikõppeained.....	19
§ 17. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti.....	20
§ 18. Valikainete loendid ja valimise põhimõtted .....	21
§ 19. Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht.....	21
3. jagu. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.....	22
§ 20. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted .....	22

§ 21. Lõimingu põhimõtted.....	24
§ 22. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord .....	25
4. jagu. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	26
§ 23. Õppekava rakendamist toetavad tegevused .....	26
§ 24. Koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted .....	26
§ 25. Huviringid ja õpilasesindus.....	27
§ 26. Hindamine.....	28
§ 27. Kujundav hindamine .....	29
§ 28. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus .....	30
§ 29. Kokkuvõtavad hinned ja järgmisse klassi üleviimine .....	32
§30 Põhikooli lõpetamine .....	35
§ 31. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine.....	37
§ 32. Õpilase arengu toetamine.....	38
§ 33. Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused.....	39
10. jagu. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord .....	45

**Vasalemma Põhikool** on munitsipaalpõhikool Lääne-Harju vallas, Harjumaal (Lemmaru külas). See pakub haridust **1.–9. klassini** ja on suunatud põhihariduse omandamisele.

Kooli õppekava on õppimise ja õpetamise

kokkulepe, mis kirjeldab, mida, milleks ja kuidas õpitakse ja õpetatakse ning kellega koostööd tehakse.

**Vasalemma Põhikooli** eesmärk on luua mitmekesine ja inspireeriv õpikeskkond, mis toetab õppija terviklikku arengut ning aitab tal kujuneda õpihimuliseks, motiveeritud, loovaks, koostöiseks, vastutustundlikuks ja eneseteadlikuks ennastjuhtivaks isiksuseks.

Õppimist ja õpetamist mõtestame kui terviklikku protsessi, kus põimuvad teadmised, kogemused ja väärtused. Suuname õppijat mitte üksnes teadmisi omandama, vaid ka süvitsi mõistma ja neid oma väärtustest lähtudes rakendama – austades iseennast, teisi ja ümbritsevat keskkonda.

Mõisakoolina väärtustame ajaloolist õpikeskkonda ja kultuuripärandit, sidudes selle tänapäevase õpikäsitusega. Meie jaoks on oluline, et õppija tunnetaks seost mineviku ja oleviku vahel, hoiaksid pärandit ning kasvaks hoolivaks ja teadlikuks kogukonnaliikmeks.

## ÜLDSÄTTED

### § 1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

- (1) Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatusgevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmisel.
- (2) Kooli õppekava koostades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
- (3) Kooli õppekava koostamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid. Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab põhikooli direktor.
- (4) Kooli õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

(5) Kooli õppekavale lisaks on ainekavad.

(6) Põhikooli kooliastmed on:

- 1) I kooliaste – 1.–3. klass;
- 2) II kooliaste – 4.–6. klass;
- 3) III kooliaste – 7.–9. klass.

(7) Ainevaldkondade õppeainete ainekavades esitatakse õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti.

## **1. jagu. Kooli väärtused ja eripära ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid**

### **§ 2. Kooli väärtused ja eripära**

Vasalemma Põhikool on mõisakool, mille motoks on mõisahärra Eduard von Baggehufwudti töökabineti seinalt avastatud õpetussõnad:

„Usinusetu auhinda ei saavuta. Väsimatult pead sa edasi püüdlema.“

Vasalemma Põhikooli missioon: Lähtudes iga õppija isikupärast, toetada tema kasvamist edasises elus toimetulevaks, haridust ja haritust väärtustavaks kodanikuks.

Kooli visioon: Vasalemma Põhikool on turvalise õpikeskkonnaga kool, kus väärtustatakse mitmekülgseid ainealaseid teadmisi, loovust, innovaatsust, traditsioone ja tervislikke eluviise.

Kooli põhiväärtused:

- Olen tolerantne, pean lugu endast ja teistest.
- Väärtustan tervislikke eluviise ning ümbritsevat keskkonda.
- Ei karda unistada ega eksida.
- Hindan ja säilitan traditsioone ning mõisakeskkonda.

### § 3. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

Vasalemma Põhikooli tegevuse peamiseks eesmärgideks on kasvatada elus toimetulevat, vastutustundlikku, tervet isiksust, anda piirkonna lastele põhiharidus ning elavdada ja rikastada kohalikku kultuurielu.

Vasalemma Põhikooli ülesandeks on aidata kujuneda isiksusel, kes:

- 1) austab ennast ja kaaslasi;
- 2) on avatud uutele teadmistele ja kogemustele;
- 3) on motiveeritud õppima ja oskab õppida;
- 3) armastab oma kodu ja kodumaad, tunneb oma rahva ja kodupaiga kultuurilugu;
- 4) austab inimelu, hoidub vägivallast, on aus, õiglane, vastutustundlik, salliv;
- 5) austab ja järgib seadusi, on teadlik oma kohustustest ja vastutusest;
- 6) tuleb toime muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas;
- 7) mõistab töö vajalikkust;
- 8) hoiab loodust ja tegutseb keskkonda säästes;
- 9) hindab ja järgib terveid eluviise;
- 10) on ennastjuhtiv ning oskab oma tegevust kavandada, eesmärgistada ja hinnata.

#### § 4. Põhikooli eesmärgid

- (1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, ennastjuhtivateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- (2) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- (3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- (4) Põhikool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- (5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, ~~kalduvustes~~ ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.
- (6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- (7) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.
- (8) Vasalemma Põhikool kuulub Rohelise Kooli, KIVA, Tervist edendava kooli programmidesse ning juhindub nende põhimõtetest.

## § 5. Pädevused

- (1) Kooli õppekava tähenduses tähendab **pädevus** õpilase võimet kasutada oma teadmisi, oskusi ja hoiakuid erinevates olukordades – nii õppetöös kui ka igapäevaelus. Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja kooliastmetes taotletavateks pädevateks.
- (2) Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate omavahelises koostöös ning kooli ja kodu ühistöös.
- (3) Üldpädevused on: lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused.
  - 1) Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus.
  - 2) Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.
- (4) Riiklikus õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:
  - 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
  - 2) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel;
  - 3) matemaatika: matemaatika;
  - 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
  - 5) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
  - 6) kunstained: muusika, kunst;
  - 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
  - 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.
- (5) Ainekavades esitatakse klassiti osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist.

## § 6. Õppimise käsitlus

- (1) **Kultuuri- ja väärtuspädevus** – oskus hinnata inimsuhteid ja tegevusi moraalnormide järgi; väärtustada suhteid teiste inimestega, ühiskonnaga ja loodusega; mõista kultuuripärandit ja kaasaegset kultuuri; arendada ilumeelt ja hinnata inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust.
- (2) **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** – oskus tegutseda vastutustundliku kodanikuna; järgida reegleid ja austada erinevusi; teha koostööd ning arvestada teiste väärtushinnanguid.
- (3) **Enesemääratluspädevus** – oskus mõista iseennast, oma tugevusi ja nõrkusi; analüüsida käitumist; käituda ohutult ja tervislikult; lahendada suhtlemisprobleeme.
- (4) **Õpipädevus** – oskus planeerida ja organiseerida õppimist; hankida vajalikku infot; kasutada teadmisi erinevates olukordades; hinnata oma oskusi ja edasise õppimise vajadusi.
- (5) **Suhtluspädevus** – oskus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada emakeeles ja võõrkeeltes; mõista ja töödelda erinevat teavet; kirjutada korrektselt ja sobivas stiilis; väärtustada keele täpsust ja koostööl põhinevat suhtlemist.
- (6) **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – oskus kasutada matemaatikat ja teaduslikke meetodeid igapäevaelus; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada tehnoloogiat eesmärgipäraselt.
- (7) **Ettevõtlikkuspädevus** – oskus luua ja ellu viia ideid; seada eesmärgid, planeerida ja vastutada; näha võimalusi probleemides; tegutseda algatusvõimeliselt ja loovalt, paindlikult ning võtta mõistlikke riske.
- (8) **Digipädevus** – oskus kasutada digitehnoloogiat õppimiseks, suhtlemiseks ja loovtööks; hinnata info usaldusväärsust; kaitsta privaatsust ja digitaalsest identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraal- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.
- (9) Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt – oluline on, **mida õpilane oskab ja suudab teha.**

### Õppimise põhimõtted:

Õppimine tähendab muutusi õpilase teadmistes, oskustes, hoiakutes ja käitumises.

Õpilane omandab teadmisi ja oskusi, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.

Õppimine põhineb kogemusel ja toimub suhtluses füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga.

Uued teadmised seostuvad varasematega – õpilane ehitab oma teadmised ise üles.

Õpitut rakendatakse erinevates olukordades (probleemide lahendamine, otsuste tegemine, arutlemine).

### **Õpilase roll:**

Õpilane on aktiivne osaleja oma õppes.

Ta seab (juhendamisel) õpieesmärgid ja õpib iseseisvalt ning koos teistega.

Õpilane analüüsib ja hindab oma õppimist ning kaaslaste tööd.

Õpilane õpib oma õppimist juhtima.

### **Õpikeskkond:**

Õppimine toimub nii koolis kui ka väljaspool kooli (nt kodus ja igapäevaelus).

Kool loob õppimiseks toetava, eesmärgipärase ja süsteemse keskkonna.

### **Õppimise eesmärk:**

Kujundada elukestvaks õppeks vajalikud oskused ja tööharjumused.

Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui teadlikku ja eesmärgipärast tegevust, mille käigus kujundatakse õpilase väärtusi, hoiakuid ja sotsiaalseid oskusi ning toetatakse tema arengut iseseisvaks ja vastutustundlikuks ühiskonnaliikmeks.

Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist tausta, vanust, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) seostatakse õpitav igapäevaeluga ja varasemate teadmistega;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) antakse tagasisidet ja toetatakse enesehindamise oskust;

- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastemega õppida, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust.
- 9) tehakse koostööd kolleegide ja lapsevanematega.

## § 7. Õpikeskkond

- (1) Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.
- (2) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.
- (3) Õppe- ja kasvatusesmärkide täitmist toetab õpikeskkond, kus:
  - 1) osaleb kogu koolipere;
  - 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted;
  - 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta ja õiglaselt;
  - 4) märgatakse ja tunnustatakse õpilaste pingutusi ja õpiedu;
  - 5) toetatakse sõbralikke, üksteist austavaid suhteid ja tagatakse turvaline koolikeskkond
  - 6) õpilast julgustatakse olema aktiivne, loov ja iseseisev
  - 7) võimaldatakse mitmekesiseid õppimisvõimalusi ja –viise;
  - 8) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
  - 9) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.
- (4) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

## § 8. I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end ülesandega toimetulemiseks häälestada ning planeerida ning järgida päevakava;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid ära õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab eakohaselt vaadelda, kirjeldada, rühmitada, võrrelda ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab õpetaja abiga kasutada lihtsamaid arvutiprogramme;
- 11) oskavad kasutada eKooli, jälgida oma õppimist ja hinnanguid.
- 12) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 13) märkab positiivset, hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 14) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 15) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 16) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

## § 9. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastme

(1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) õpilase sotsiaalsete oskuste ja koostööoskuse kujunemisele;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis.

## § 10. II kooliastme pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) Hindab häid suhteid teistega, mõistab oma rolli peres, sõprade seas ja koolis; peab kokkulepetest kinni, on usaldusväärne ja vastutab oma tegude ees;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta ;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästlikku eluviisi, oskab küsida looduse kohta küsimusi ja leida infot, käitub looduses hoolivalt ja vastutustundlikult ning tunneb huvi looduse vastu. ;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab digivahendeid kasutades vormistada tekste;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;

- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) võimalusel osaleb huvitegevustes ja omab üldist ettekujutust/mõistab tööelu(st).

## **§ 11. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes**

- (1) Teises kooliastmes on eesmärk kujundada iseseisvaid ja vastutustundlikke õpilasi. Õppetöös on tähtis äratada ja hoida õpilaste huvi erinevate õppevaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:
  - 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
  - 2) kujundatakse hoolivat ja sallivat suhtumist teistesse inimestesse;
  - 3) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
  - 4) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
  - 5) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- (2) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

## § 12. III kooliastme pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) Suudab olukorda ja suhtluspartnereid arvestades end suuliselt ja kirjalikult selgelt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste ning järgida õigekirja;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) kasutab elektroonikaseadmeid (sh arvuti ja nutiseadmed) eesmärgipäraselt ja ohutult;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;

14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

### § 13. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppetöö kaudu antakse mitmekülgsed teadmised ja oskused, mis seostuvad igapäevaeluga ja edasiste haridus-ja karjäärivalikutega;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

## 2. jagu. Kooli õppekorraldus

### § 14. Õppe ja kasvatuse korraldus

- (1) Kool lähtub õppe ja kasvatuse korraldamisel järgmistest põhimõtetest:
- 1) Õppeaastas on 35 õppenädalat, kokku 175 koolipäeva, mis on jaotatud viieks perioodiks.
  - 2) Kooliaastas on viis vaheaega, mis ühtivad riiklikult kehtestatud vaheaegadega.
  - 3) Igas perioodis on kuus kuni seitse õppenädalat.
  - 4) Kooliaasta algab 1. septembril.
  - 5) Õppetunni pikkus on 80-minutit.
  - 6) Õppeinfo ja õppematerjalide jagamine toimub eKooli kaudu.
  - 7) Igal õpilasel on eKoolis oma konto. Ka igal lapsevanemal on eKoolis oma konto.
  - 8) Õppetöö peamiseks vormiks on üldjuhul tund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (nt paaristund, projektitöö, õppepäev, iseseisev töö, iseseisva õppimise päev).
  - 9) Kõikides kooliastmetes toimuvad õppetunnid (ainetunnid, projektõppetunnid ja praktikumid) ka väljaspool kooli - ekskursiooni või õppekäiguna. Õpetajad planeerivad need õppeaasta või õppeperioodi alguses ning lisavad tegevused oma töökavadesse.
  - 10) kvaliteetne põhiharidus on kättesaadav kõikidele isikutele, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast või hariduslikest erivajadustest;
  - 11) kool lähtub oma tegevuse korraldamisel piirkonna eripärast, õpilaste vajadustest ja huvidest, vanemate ettepanekutest.
- (2) Koolis toimub statsionaarne tavaõpe, kus kõiki õppekavas loetletud õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel vastavalt tunnijaotusplaani alusel koostatud tunniplaanile.
- (3) Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ja õppekavaväliste tegevuste (pikapäevarühm, ringid) järjestust ja ajalist kestust.
- (4) Kooli õppe ja kasvatuse korraldus on reglementeeritud kooli kodukorras ja põhimääruses.

## **§ 15. Õppe ja kasvatuse ajakasutus**

- (1) Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja või teise õppe- ja kasvatusalal töötava isiku kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.
- (2) Kool arvestab Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, samuti õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid.
- (3) Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning õppekäikudeks kasutatakse üldjuhul aega, mida võimaldab kooli päevakava.
- (4) Rakendame 80 minuti pikkuseid tunde, et luua piisavalt aega aruteludeks ning mitmekesisteks õpitegevusteks, nagu uurimispõhine ja probleemõpe, rühmatöö, väitlused ning katsete läbiviimine.

## **§ 16. Kohustuslikud ja valikõppeained**

- (1) Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:
  - 1) ainevaldkond keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
  - 2) ainevaldkond võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel;
  - 3) ainevaldkond matemaatika: matemaatika;
  - 4) ainevaldkond loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
  - 5) ainevaldkond sotsiaalsed: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
  - 6) ainevaldkond kunstained: muusika, kunst;
  - 7) ainevaldkond tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
  - 8) ainevaldkond kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.
- (2) A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. B-võõrkeelena õpitakse vene keelt või hispaania keelt. Teise B-võõrkeele õpperühm avatakse juhul, kui koolis on vastava aine õpetaja ja keelerühmas vähemalt 5 õpilast; kui õpetajat ei ole, õpperühma ei avata.
- (3) Kooli õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:
  - 1) õpioskused
  - 2) karjääriõpetus

## § 17. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt klassidele esitatud nädala õppetundide mahus:

	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste				
	I	II	III	Vaba tunnimahu kasutamine	Kohustuslikud tunnid	IV	V	VI	Vaba tunnimahu kasutamine	Kohustuslikud tunnid	VII	VIII	IX	Vaba tunnimahu kasutamine	Kohustuslikud
Eesti keel	7	7	6	1	19	6	4	3	2	11	2	2	2		6
Kirjandus							2	2		4	2	2	2		6
Inglise keel			3		3	4	3	3	1	9	3	3	3		9
Vene keel								4	1	3	3	3	3		9
Matemaatika	4	4	5	3	10	5	5	5	2	13	5,5	4,5	4,5	1,5	13
Loodusõpetus	1	2	1	1	3	2	2	3		7	2				2
Inimeseõpetus		1	1		2		1	1		2	1	1			2
Ühiskonnaõpetus								1		1			2		2
Geograafia											1	2	2		5
Bioloogia											1,5	2	2	0,5	5
Keemia												2	2		4
Füüsika												2	2		4
Ajalugu							2	2	1	3	2	2	2		6
Muusika	2	2	2		6	2	2	1	1	4	1	1	1		3
Kunst	2	1	1,5		4,5	1	1	1		3	1	1	1		3
Tööõpetus	1	2	1,5		4,5										
Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus						1	2	2		5	2	2	1		5
Kehaline kasvatus	3	3	3	1	8	3	3	2		8	2	2	2		6
Valikained		1	1	2		1	1		2		1	0,5	0,5	2	
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25			25	28	30			30	32	32		

## § 18. Valikainete loendid ja valimise põhimõtted

(1) Kool võimaldab õpilasele õppe valikainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt klassidele esitatud nädala õppetundide mahu:

	I	II	III	I kooliaste	IV	V	VI	II kooliaste	VII	VIII	IX	III kooliaste
Karjääriõpetus										0,5	0,5	1
Õpioskused		1	1	2	1	1		2	1			1
KOKKU		1	1	2	1	1		2	1	0,5	0,5	2

(2) Valikainete valimise põhiõtted on alljärgnevad:

- 1) valikainete valiku teeb kool, kooskõlastades valikainete loendi kooli hoolekoguga;
- 2) valikainete sisuline pool peab täiendama õpilaste üldpädevusi ja toetama aineõpet.

## § 19. Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht

(1) Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid:

- 1) kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda;
- 2) kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad nende enda ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust erinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina;
- 3) kes hoiduvad käitumast inimesi ohustavalt ning liiklust takistavalt.

(2) Põhikooli esimeses astmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.

(3) Põhikooli teises (4.–6. klass) ja kolmandas astmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

(4) Liikluskasvatuse teemad määratletakse klassi- ja aineõpetajate töökavades ning neid käsitletakse klassijuhatajatundides ja integreerituna ainetundides.

(5) Liiklusõpetuse maht on 5 tundi igas klassis.

### **3. jagu. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord**

#### **§ 20. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted**

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlelused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ainetüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või paaristööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavad läbivad teemad on:

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi, -elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

(4) Läbivate temade kirjeldused on esitatud õppeainete ainekavades.

## **§ 21. Lõimingu põhimõtted**

- (1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.
- (2) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

**§ 22. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord**

- (1) III kooliastmes (üldjuhul 8.klassis) teevad Vasalemma Põhikooli õpilased läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö.
- (2) Loovtöö temaatika ja vormi valib 7. klassi õpilane koos juhendajaga käesoleva õppeaasta 15. maiks.
- (3) Täpsema teemavaliku teeb õpilane hiljemalt käimasoleva õppeaasta 15.septembriks.
- (4) Loovtööd võib teha individuaalselt või paaristööna.
- (5) Loovtööks võib olla uurimus, projekt, kunstitöö, temaatilise ürituse korraldamine, võimlemiskava jms.
- (6) Loovtöö peab valmima hiljemalt käimasoleva õppeaasta 1. aprilliks.
- (7) Loovtöö juhendajaks on kooli aineõpetaja (aineõpetajad), soovi korral võib juhendaja olla ka väljastpoolt kooli. Kui töö juhendaja on väljastpoolt kooli, peab õpilane leidma kooli õpetajaskonna seast kaasjuhendaja, kes vastutab töö nõuetele vastavuse eest.
- (8) Kirjalike tööde vormistamisel peab juhendumata dokumendist “Kirjalike tööde vormistamise juhend Vasalemma Põhikoolis”.
- (9) Loovtööd esitletakse kooli direktori poolt määratud ajal üldjuhul aprillikuu jooksul, välja arvatud temaatilise ürituse korraldamine, mis võib toimuda ka varem.
- (10) Loovtöö esitlemise päeval ei ole 8. klassi õpilastel õppetunde.
- (11) Loovtööde esitlemiseks korraldatakse konverents, milles osalevad III kooliastme õpilased.
- (12) Loovtööle antakse hinnang „arvestatud/mittearvestatud“. Arvestatuks loetakse nõuetele vastav, tähtajaliselt esitatud ja esitletud loovtöö. Loovtööd hindavad direktori käskkirjaga kinnitatud komisjon.
- (13) Loovtöö teema ja hinnang kantakse 8. klassi klassitunnistusele, loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
- (14) Kui õpilane on vahetanud kooli ning sooritanud loovtöö 7. klassis, siis ta 8. klassis enam loovtööd sooritama ei pea. Kui õpilane ei ole loovtööd teinud 7. või 8. klassis, siis sooritab ta selle 9. klassis.
- (15) Loovtööd säilitatakse digitaalselt.

#### **4. jagu. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused**

##### **§ 23. Õppekava rakendamist toetavad tegevused**

- (1) Kooli arengukavast, põhieesmärkidest, traditsioonidest, spordi- ja huvitegevusest lähtuvalt kavandab kool ülekoollisi projekte ja üritusi.
- (2) Projekte ja üritusi võivad algatada ka õpilasesindus ja kooli hoolekogu. Kavandatud ülekoolline tegevus on sätestatud kooli üldtööplaanis.
- (3) Ülekoollised projektid ja üritused toetavad üld-, valdkonna- ja õppeainepädevuste omandamist ning õppeainete vahelist lõimumist.
- (4) Ülekoollised üritused ja projektid on: õuesõpe ja ekskursioonid; projektipõhine õppimine; klassi- ja koolivälised üritused (nt spordipäevad, kultuuri- ja teadustegevused); õpilasprojektid ja koostöö erinevate organisatsioonidega; täiendavad huviringid ja tegevused, mis toetavad õppekava eesmärke.
- (5) Ülekoollised projektid kavandatakse õppeaasta alguses ja kajastuvad kooli üldtööplaanis.

##### **§ 24. Koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted**

- (1) Koolidevahelistes projektides osalemisel soovib kool keskenduda õpilastes väärtuspädevuste, sotsiaalsete pädevuste, õpipädevuste, suhtluspädevuste ja ettevõtlikkuspädevuste arendamisele.
- (2) Traditsioonilised koolidevahelised projektid on:
  1. Lääne-Harju valla Laululaps
  2. Mõisakoolide projekt „Unustatud mõisad“
  3. Maakonna koolide õpioskuste ja aineolümpiaadid
  4. Maakonna koolide spordivõistlused ja konkursid
  5. Naaberkoolide kohtumised ja koostööprojektid
  6. J. Oro sünniaastapäeva tähistamine

## § 25. Huviringid ja õpilasesindus

- (1) Vasalemma Põhikoolis tegutsevad huviringid toetavad õppekava rakendamist ja üldpädevuste omandamist. Kooli õpilasesindus annab võimaluse õpilaste omaalgatuse ja organiseerimisvõime toetamiseks.
- (2) Spordiringide eesmärgiks on tervislike eluviiside ning liikumise propageerimine ja spordivõistlustel osalemine.
- (3) Muusikaringide eesmärgiks on õpilaste loovuse ja musikaalsuse arendamine.
- (4) Kunsti- ja loovusringide eesmärgiks on loovuse arendamine, koolikeskkonna kaunistamine.
- (5) Kodulooringi eesmärgiks on mõisa ja paikkonna kultuuriloo tundmaõppimine ja tutvustamine.

## 5. jagu. Õpilaste hindamise korraldus

### § 26. Hindamine

Kooli hindamisjuhendi aluseks on põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, põhikooli riiklik õppekava ja Vasalemma Põhikooli õppekava.

(1) Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut – anda tagasisidet õpilase arengu kohta, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja suunata õpilast edasise haridustee valikul;
- 2) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 3) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(2) Hindamine on süstemaatiline protsess, mille käigus kogutakse teavet õpilase teadmiste, oskuste ja arengu kohta. Selle põhjal analüüsitakse õpitulemusi ning antakse tagasisidet, mis suunab nii õpilase edasist õppimist kui ka õpetaja töö planeerimist.

(3) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

(4) Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted, sageduse ja aja selgitab aineõpetaja õpilasele iga trimestri alguses ning lisab kirjaliku kokkuvõttena ka eKooli. Õpetaja täidab oma töökavas ning kooli kontrolltööde plaanis trimestri jooksul toimuvad kontrolltööd. Kontrolltöö toimumise ajast teatab aineõpetaja õpilasele vähemalt viis õppepäeva enne kontrolltöö toimumist. Kontrolltöö on trimestri õpitulemuste omandamist kontrolliv kirjalik töö. Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö. Õppenädalas võib läbi viia kuni kolm kontrolltööd.

(5) Tunnikontroll hõlmab vaid ühe tunniteema materjali ja selle sooritamise aeg ei ületa 25 minutit. Kusjuures trimestri jooksul tehtavate tunnikontrollide arv ei ole piiratud ja neid ei pea eelnevalt õpilastega kokku leppima. Samuti võivad tunnikontrollid toimuda teise aine kontrolltööga samal päeval.

(6) Aineõpetaja teavitab õpilast ja lapsevanemat õpilasele pandud hinnetest elektroonilise klassipäeviku kaudu.

(7) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades Kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

(8) Iga tööpäeva lõpuks (hiljemalt kell 16.00) kannavad õpetajad e-päevikusse vastava koolipäeva hilinemised, puudumised, tunnikirjeldused ja kodused ülesanded. Kodutööst teavitab õpetaja õpilasi eelnevalt juba ainetunnis.

(9) Teadmiste ja oskuste hindamine on aluseks õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

## **§ 27. Kujundav hindamine**

(1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehindangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

(3) Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

(4) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(5) Arenguvestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine. Arenguvestluse tulemused fikseeritakse taasesitataval kujul paber kandjal ja eKooli arengukaardil. Arenguvestlus toimub iga õpilasega vähemalt korra õppeaasta jooksul.

## § 28. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

(1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viie palli süsteemis. Valikainete hindamisel kasutatakse hinnanguid arvestatud/mittearvestatud.

(2) I. klassi õpilasi hinnatakse kujundavalt kogu õppeaasta jooksul.

(3) Õppeaineid, mida õpetatakse 1 nädalatunniga, hinnatakse kokkuvõtvalt poolaasta- ja aastahindega.

(4) Oskusainete (kunst, muusika, tööõpetus, käsitöö, kodundus, tehnoloogia, kehaline kasvatus) hindamisel I (välja arvatud 1.klass) ja II kooliastmes kasutatakse hinnanguid arvestatud/mittearvestatud

(5) Hindamisel viie palli süsteemis:

1) hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

2) hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

3) hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

4) hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;

5) hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Hinnangud:

Hinnang „A” (arvestatud) märgib, et saavutatud õpitulemused vastavad õppe aluseks olevatele õpitulemustele, kusjuures esineda võib suuremaid või väiksemaid puudusi ja vigu (omandatud on 50-

100% riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustest).

-Hinnang „MA” (mittearvestatud) märgib, et saavutatud õpitulemused ei vasta õppe aluseks olevatele õpitulemustele (omandatud on 0-49% riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustest).

(6) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”.

(7) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

(8) Positiivseid hindeid („rahuldav“ ja „hea”) ei parandata.

(9) Kui õpilane puudub tunnist, siis märgitakse elektroonilisse klassipäevikusse tema tegemata kontrolltöö (või praktiline töö, kehaline harjutus vms.) märgiga 0. Töö sooritamisel asendatakse 0 hindegaga.

(10) Kui õpilane viibib tunnis, kuid ei esita kontrolltööd (või praktilist tööd või ei soorita hinnatavat kehalist harjutust vms), siis märgitakse elektroonilisse klassipäevikusse tema tegemata töö märgiga 0. Töö sooritamisel asendatakse 0 hindegaga.

(11) Parandatud hindeid tähistatakse elektroonilises klassipäevikus tärniga.

(12) Õpilasel on õigus hinnet „puudulik“ või „nõrk“ parandada 10 õppepäeva jooksul alates hinde teatavakstegemisest või hiljem aineõpetaja nõusolekul.

(13) Kirjalike kontrolltööde, praktiliste tööde ja tegevuste sooritamine on kõikidele õpilastele kohustuslik. Kui õpilane sooritab töö negatiivsele tulemusele, siis on ta kohustatud hinde parandama 10 õppepäeva jooksul või hiljem aineõpetaja nõusolekul. Kui õpilane puudub koolist nimetatud töö toimumise ajal, siis arvestatakse parandustöö sooritamise aega kooli tulemisest päevast.

(14) Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, hinnatakse tööd nii:

90 – 100% punktide arvust – hinne "5"

75 – 89% punktide arvust – hinne "4"

50 – 74% punktide arvust – hinne "3"

20 – 49% punktide arvust – hinne "2"

0 – 19 % punktide arvust – hinne "1"

(15) Tunnikontroll on lühike teadmiste kontroll, mis koostatakse üldjuhul ühe õppetunni või ühe alateema materjali kohta. Tunnikontrolli toimumisest võib õpetaja teatada vahetult enne tunnikontrolli algust.

Kontrolltöö on teadmiste ja oskuste kontroll, mis hõlmab suuremat osa õpitulemustest. Kontrolltöö toimumisest teavitab õpetaja õpilasi hiljemalt kaks nädalat enne kontrolltöö toimumist.

### **§ 29. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine**

(1) Kokkuvõttev hinne on koolis õppeaine trimestri- ja aastahinne või poolaasta- ja aastahinne.

(2) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt § 15 lõikele 1 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

(3) Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpul antud trimestri jooksul saadud hinnete (vähemalt 3 hinnet) alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu.

(4) Kui õpilane on mõjuva põhjuse tõttu puudunud ja seetõttu ei ole saanud trimestrihinne väljapanekuks vajalikul arvul hindeid, siis võib aineõpetaja jätta trimestrihinne välja panemata ja õpilasele antakse võimalus järgneva trimestri jooksul omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(5) Kui õppeaine trimestri- või poolaastahinne jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele "nõrk" .

(6) Õpilasele, kelle trimestrihinne on “puudulik” või “nõrk” või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse aine õpetaja ettepanekul selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpiabirühm, kohustuslik aineõpetaja konsultatsioon jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(7) Õpilasel on võimalik trimestrihinnet “puudulik” või “nõrk” parandada konsultatsioonitundide ajal järgneva trimestri jooksul, vastates järele omandamata õppematerjali. Parandatud jooksvad hinded märgitakse eKooli tärniga, parandatud trimestrihinne märgitakse eKooli murrujoonega puuduliku hinde järele. Kui õpilane on õppeaasta jooksul puudulikud või nõrgad trimestrihinded parandanud, ei jäeta teda peale viimase trimestri lõppu täiendavale õppetööle.

(8) Trimestrihinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase trimestri lõppu.

(9) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne “puudulik” või “nõrk”. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase trimestri lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase trimestri lõppu. Täiendava õppetöö kestuseks on kaks nädalat. Erandjuhul võib täiendava õppetöö läbi viia ka enne järgmise õppeaasta algust.

(10) Õpilasega tehtava täiendava õppetöö teema, sisu ja hinded fikseeritakse eKoolis. Täiendav õppetöö planeeritakse nende trimestrite õppematerjali osas, milles õpilasel on puudulik või nõrk trimestrihinne. Täiendava õppetöö vältel hinnatakse iga trimestri õppematerjali eraldi koondhindega. eKooli kantakse täiendava õppetöö hinne kaldkriipsuga puuduliku trimestrihinde järele. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(11) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(12) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamal õppeaines aastahinne “puudulik” või “nõrk”. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(13) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja 1.juuniks, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(14) 9. klassi õpilasel on õigus õppenõukogu otsusega parandada aastahindeid “puudulik” või “nõrk” III kooliastme (7.-8. klass) nendes õppeainetes, mille aastahinded kantakse põhikooli lõputunnistusele, sooritades antud õppeainetes täiendava õppetöö.

(15) Lõigetes 8 ja 13 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

(16) Kokkuvõttev trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpul, antud trimestri jooksul saadud hinnete alusel. Kokkuvõttev hinne ei tulene automaatselt trimestri jooksul saadud hinnete aritmeetilisest keskmisest. Hinnete kaalukuse määratleb aineõpetaja oma aine hindamisjuhendist, mida on õpilastele õppeaasta alguses tutvustatud.

(17) Trimestrite lõpus ja klassi lõpetamisel paber kandjal tunnistust ei väljastata. Hinded ja hinnangud kajastuvad eKoolis. Iga trimestri lõpus antakse õpilase õpitulemuste kohta tagasisidet eKooli etunnistuse vormis.

(18) Kaheksandas klassis teeb õpilane läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö. Loovtöö temaatika kinnitab kool. Töö teema fikseeritakse 15.septembriks ja kinnitatakse direktori poolt. Nõuded loovtööle määratletakse Vasalemma Põhikooli loovtööde juhendis ning kirjalike tööde vormistamise juhendis. Kaitstud loovtööle antakse hinnang „arvestatud“ ning loovtöö teema lisatakse lõputunnistusele. Juhul, kui õpilane ei ole 8. klassis loovtööd sooritanud, tuleb tal töö sooritada 9. klassis.

### §30 Põhikooli lõpetamine

#### (1)Lõpetamise tingimused

<p>Õpilane lõpetab põhikooli, kui täidetud on kõik järgmised kriteeriumid:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Kõik aastahinded on positiivsed</li><li>2. Eksamid on sooritatud vähemalt 50%</li><li>3. Loovtöö on kaitstud</li></ol>	
<b>Lõpetamise erisused</b>	
<p>Õppenõukogu otsusega lõpetab põhikooli, kui täidetud on järgmistel tingimustel:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Kõik aastahinded on positiivsed</li><li>2. Kuni 2 eksamit on sooritatud alla 50%</li><li>3. Loovtöö on kaitstud</li></ol>	
<p>Õppenõukogu otsusega lõpetab põhikooli, kui täidetud on järgmistel tingimustel:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Kuni 2 negatiivset aastahinnet</li><li>2. Eksamid sooritatud vähemalt 50%</li><li>3. Loovtöö on kaitstud</li></ol>	<p>Kui lapsevanem ei esita avaldust, siis õpilane jääb klassikursust kordama. Klass korratakse täies mahus, eksamid sooritatakse uuesti. Loovtööd ei tehta uuesti.</p>
<p>Õppenõukogu otsusega lõpetab põhikooli, kui täidetud on järgmistel tingimustel:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Üks eksam on sooritatud alla 50% ja ühes aines aastahinne negatiivne. Erinevates õppeainetes.</li><li>2. Loovtöö on tehtud.</li></ol>	<p>Kui lapsevanem ei esita avaldust, siis õpilane jääb klassikursust kordama. Klass korratakse täies mahus, eksamid sooritatakse uuesti. Loovtööd ei tehta uuesti.</p>
<p>Õppenõukogu otsusega+vanema avaldusega lõpetab õpilane järgmistel tingimustel:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Kõik 3 eksamit sooritatud alla 50%</li><li>2. Kõik aastahinded positiivsed</li><li>3. Loovtöö kaitstud</li></ol>	<p>Kui lapsevanem ei esita avaldust, siis õpilane jääb klassikursust kordama. Klass korratakse täies mahus, eksamid sooritatakse uuesti. Loovtööd ei tehta uuesti.</p>

(2) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

(3) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele kui teise keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib ühtse põhikooli lõpueksami või individuaalse õppekava alusel koostatud koolieksami asemel sooritada kooli lõpetamiseks eksameid korraldava asutuse poolt ette valmistatud rändetaustaga õpilastele mõeldud A2-keeleoskustaset mõõtvat elektroonset testi.

## 6. jagu. Kodu ja kooli koostöö

### § 31. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

- (1) Vasalemma Põhikoolis on õpilase ja vanema esmaseks kontaktisikuks klassijuhtaja, kes on oma klassi tegevuste eest vastutaja ja meeskonna juhtija. Tema ülesannete hulka kuulub kontakti hoidmine peredega, vajaliku info jagamine peredele, tagasiside küsimine peredelt, iga-aastaste arenguveestluste läbiviimine ja tulemuste analüüsimine ning kokkuvõtete tegemine, et toetada õppijate õppimist ja heaolu. Klassijuhataja aitab hoida sidet aineõpetaja ja õpilase vahel ning vajadusel toetab ja hõlbustab osapoolte koostööd. Vajadusel kaasab klassijuhataja tugispetsialiste.
- (2) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
- (3) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- (4) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- (5) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks trimestri algul.
- (6) Õpilaste haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja nõrkade külgede kohta, tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil, mis on vanematele kättesaadav e-koolis.
- (7) Kontaktihoidmise oluliseks kohaks õpilaste ja vanematega on ülekoollised üritused ja koosolekud.

## 7. jagu. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

### § 32. Õpilase arengu toetamine

- (1) Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi.
- (2) Vajaduse korral tagatakse õpilasele koolis tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning teenuse rakendamist korraldab tugiteenuste koordineerija.
- (3) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Probleemvestlusi korraldatakse vastavalt vajadusele sagedamini.
- (4) Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja.
- (5) Tuge vajav on õpilane, kellel ilmneb eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, kes on pikemaajaliselt õppes eemal viibinud või kes ei valda piisavalt kooli õppekeelt, mis toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
- (6) Õpilase andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineerituna järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esitluskunstis, psühhomotoorne võimekus.
- (7) Andeka õppija õpimotivatsiooni ja igakülgse arengu toetamiseks ning tema potentsiaali realiseerumiseks on vaja teha kohandusi kas õppe sisus, -meetodites, õppekorralduses või mitmes korraga. Vajadusel tagatakse andeka õppija täiendav juhendamine aineõpetajate või kooliväliste haridusprogrammide või -asutuste kaudu.
- (8) Kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

- (9) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.

### § 33. Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused

- (1) Õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajalikku koostööd korraldab direktori poolt määratud isik (tugiteenuste koordineerija).
- (2) Tugispetsialist toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks.
- (3) Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral korraldab kool õpilasele pedagoogilis-psühholoogilise hindamise.
- (4) Hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitusel, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile.
- (5) Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, annab kool üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialistide teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas.

Õpilasele pakutava üldise toe meetmed:

- 1) klassijuhataja või aineõpetaja individuaalsed vestlused õpilase ja lapsevanemaga;
- 2) aineõpetaja konsultatsioonid;
  - Kõikidel õpilastel on õigus saada ainealast konsultatsiooni, kui nad seda vajavad (on puudunud, ei ole ainest aru saanud jne.) Igal õpetajal on oma aeg konsultatsiooni läbiviimiseks. Konsultatsioonide ajad määratakse kindlaks septembri 2. nädalaks ja avalikustatakse kooli koduleheküljel ja õpilaste teadetetahvil. Samas on võimalus õpilastel sooritada tegemata või puudulikult sooritatud kontrolltöid.

3) individuaalse õppekava koostamine;

- Õpilane viiakse üle individuaalsele õppekavale aineõpetaja, klassijuhataja, lapsevanema või tugiteenuste koordineerija ettepanekul ja direktori otsusel.
- Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:
  - 1) õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
  - 2) õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
  - 3) õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
  - 4) kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.
- Nende muudatuste tegemise kaasatakse õpilase vanem., Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.
- Tugiteenuste koordineerija koostab koostöös aineõpetajatega tõhustatud või eritoega õpilasele individuaalse õppekava / või väikeklassis õppivale õpilasele

4) täiendavad eesti keele tunnid (lapsevanema nõusolekul);

- Täiendavaid eesti keele tunde pakutakse kooli õppekeelest erineva koduse keelega õpilasele, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.
- Keeleõppe rühmad võib moodustada erinevate klasside õpilastest;
- Õppeaasta lõpus hindab õpiabi õpetaja koos tugiteenuste koordineerijaga õpiabi tõhusust ning õpiabi õpetaja teeb ettepaneku edasiseks tegevuseks koostöös tugiteenuste koordineerijaga.

5) eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi või sotsiaalpedagoogi nõustamine;

- eripedagoogi ülesandeks õpilase arengu- ja õpioskuste taseme kindlaks tegemine ja tema arengut mõjutavate tegurite ning õpivajaduste välja selgitamine; õpetajate juhendamine ja nõustamine õpilase õppe planeerimisel ja läbiviimisel; õpiabirühma- või individuaaltundide ettevalmistamine ja läbiviimine koolis;

- logopeedi ülesandeks õpilase kommunikatsioonivõime hindamine, kommunikatsioonihäiretega õpilaste väljaselgitamine, nende suulise ja kirjaliku kõne arengu toetamine ning neile sobiva suhtluskeskkonna soovitamine; õpetajate toetamine õpilaste kommunikatsioonivõime arendamisel, taastamisel ning kompenseerimisel;
- koolipsühholoogi ülesandeks õpilase psühholoogilist arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavate tegurite (psüühilised protsessid, isiksuse omadused, emotsionaalne seisund, vaimse tervise probleemid, suhtlemis- ja käitumisoskused) hindamine; õpilase nõustamine isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel; õpilase toetamine ning vanema ja kooli personali nõustamine kriisisituatsioonist väljatulekuks toe korraldamisel;
- sotsiaalpedagoogi ülesandeks on õpilase sotsiaalsete oskuste hindamine ning tema eakohast tegutsemisvõimet takistavate tegurite analüüsimine, õpilase suhtlemisoskuse ja sotsiaalse pädevuse kujundamine ja toetamine; koolis esilekerkivate õpilaste sotsiaalsete ja koolikohustuse täitmist takistavate probleemide kaardistamine, nende ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine.

4) pikapäevarühma vastuvõtmine;

- Pikapäevarühma töös osalevad I-III klassi õpilased, kes on kantud pikapäevarühma nimekirja lapsevanema soovil (lapsevanema avalduse alusel ARNO keskkonnas). Pikapäevarühm alustab tööd peale algklasside koolipäeva lõppemist.

(6) Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis peab rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge.

(7) Koolivälise nõustamismeeskonna soovituse kohaselt ja vanema kirjalikul nõusolekul rakendab kool õpilasele

- 1) tõhustatud tuge või erituge,
- 2) terviseseisundist tulenevat koduõpet,
- 3) terviseseisundist tulenevat üks-ühele õpet,
- 4) koolikohustuslikule õpilasele mittestatsionaarset õpet,

- 5) vähendab ja asendab riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes aines,
  - 6) soovib lihtsustatud õpet;
  - 7) vabastab õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest.
- (8) Taotluse koolivälisele nõustamismeeskonnale soovitusel esitab vanem või vanema nõusolekul tugiteenuste koordineerija. Tugiteenuste koordineerija edastab lapsevanemale lapse individuaalse jälgimiskaardi, eKooli väljavõtte ja õpilase individuaalse õppekava.
  - (9) Õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka eriklasse. Õpe eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi
  - (10) Eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor vanema nõusolekust.
  - (11) Eriklassis viiakse tõhustatud tuge saavate õpilaste õppetööd läbi kuni 12 õpilasega ja erituge saavate õpilaste puhul kuni kuue õpilasega.
  - (12) Kui õpilase terviseseisund ei võimalda tal kooli päevakavas ettenähtud õppes osaleda või kui vanem soovib põhiharidust omandava õpilase õppetööd iseseisvalt korraldada, rakendatakse talle koduõpet. Terviseseisundist tulenevat koduõpet korraldab kool vanema taotlusel ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel. Koduõpet vanema soovil korraldab ja rahastab vanem.
  - (13) Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab tugiteenuste koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks.
  - (14) Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt:
    - 1) diferentseeritud töö tunnis;
    - 2) erinevate õppematerjalide soovimine-tutvustamine;
    - 3) osalemine ringi tegevuses;

- 4) ettevalmistamine osavõtuks olümpiaadidest, näitustest, võistlustest, konkurssidest, ülekoolilistest üritustest;
- 5) individuaalne õppekava.

## 8. jagu. Karjääriõppe korraldus

- (1) Koolis osutatakse karjäärinõustamist III kooliastme õpilastele, et kujundada valmisolekut tööjõuturul parema rakendatavuse saavutamiseks ja iseseisva otsustusvõime arendamiseks.
- (2) Kooli õppekavas on valikainena 8. ja 9. klassis karjääriõpetus, mille kursuse maht 8. klassis on 18 tundi, 9. klassis 17 tundi.
- (3) Kool teeb koostööd Eesti Töötukassaga mille töötajad viivad läbi karjäärialast individuaalsed nõustamised 9. klassi õpilastele. Vajadusel kaasab Kool nõustamisse lapsevanema.

## 9. jagu. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

**Vasalemma Põhikooli õpetaja** on õppijat toetav, professionaalne ja väärtuspõhine suunaja, kes lähtub iga õpilase individuaalsusest ning arenguvajadustest. Ta loob turvalise ja innustava õpikeskkonna, kus on väärtustatud koostöö, avatud suhtlus ja vastastikune austus. Õpetaja rakendab mitmekesiseid õppemeetodeid, toetab sügavamalt õppimist ning suunab õpilasi mõtestama oma õpikogemust, seadma eesmärgid ja võtma vastutust oma arengu eest. Mõisakooli õpetajana väärtustab ta kooli ajaloolist keskkonda ja kultuuripärandit, sidudes selle tänapäevase õpikäsitusega ning rikastades õppetööd kogemuslike ja loovate tegevustega. Ta teeb koostööd kolleegide, tugispetsialistide ja lapsevanematega, et toetada iga õppija terviklikku arengut ning kujunemist hoolivaks ja ennastjuhtivaks kogukonnaliikmeks.

- (1) Õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega. Koostöö toimub järgmistes vormides:
  - 1) Õpetajate ümarlaud – ainealaste lõimingute planeerimine ja kooskõlastamine, ühisürituste ja projektide planeerimine;
  - 2) Arenguestlus õpilaste ja vanematega – arutelud aineõpetajatega
  - 3) HEV-õpilaste töökavade kooskõlastamine;
  - 4) Kontrolltööde planeerimine.
  - 5) Õpiringid

- (2) Õppetegevuse planeerimise, seire ja õpetamise sisu läbimõelduse eesmärgil koostab õpetaja ainekava põhjal töökava, mis on kooskõlas kooli õppekavaga ning vastab tunnijaotusplaanile.
- (3) Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö tunnis. Töökava koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja pädevusse.
- (4) Alustava töötaja toetamine. Peetakse oluliseks, et iga uus töötaja tunneks end koolimeeskonna väärtustatud liikmena ning saaks oma tööle tähendusrikka ja sujuva alguse. Alustava töötaja toetamiseks on koolis loodud süsteemne sisseelamisprotsess, mille osaks on:
  - alustava töötaja käsiraamat, mis aitab orienteeruda kooli töökorralduses, väärtustes ja igapäevastes tegevustes;
  - mentor, kes toetab uue töötaja sisseelamist ning vastab jooksvalt tekkivatele küsimustele;
  - regulaarsed vestlused ja tagasiside, mis aitavad töötajal arendada professionaalset enesekindlust.Eesmärk on tagada, et uus töötaja saab vajaliku info ja kuuluvustunde, mis aitavad tal edukalt alustada ning panustada kooli arengusse.

#### **10. jagu. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord**

- (1) Kooli õppekava kehtestab direktor.
- (2) Ettepanekuid õppekava muutusteks saavad teha õpilased õpilasesinduse kaudu, lapsevanemad hoolekogu kaudu ning õpetajad, kooli juhtkond ja pidaja.
- (3) Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise korral kooskõlastatakse muudatused kooli hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukoguga ning kinnitatakse.
- (4) Muudatused õppekavasse viiakse sisse iga õppeaasta alguseks.